

SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO HÀ NỘI

Tài liệu
chuyên đề

**GIÁO DỤC NẾP SỐNG
THANH LỊCH, VĂN MINH
CHO HỌC SINH HÀ NỘI**

DÙNG CHO HỌC SINH TIỂU HỌC

LỚP 1

NHÀ XUẤT BẢN HÀ NỘI

Ban Chỉ đạo Thành phố:

Trưởng ban: NGÔ THỊ THANH HẰNG - Phó Chủ tịch UBND Thành phố

Hội đồng Tư vấn khoa học:

Chủ tịch: NGUYỄN TIẾN ĐOÀN

Phó Chủ tịch: NGUYỄN VIỆT CHÚC

Ủy viên: ĐÀO THỊ DUNG, ĐÀO THỊ NGUYỆT THU

ĐỖ THỊ KIM NGÂN, NGUYỄN THỊ MINH HÒA

Hội đồng Biên soạn:

Chủ tịch: NGUYỄN HỮU ĐỘ

Phó Chủ tịch: NGUYỄN THỊ NGỌC BÍCH, NGUYỄN KHẮC OÁNH

Ủy viên: ĐOÀN HOÀI VĨNH, NGUYỄN HỮU HIẾU, NGUYỄN HIỆP THỐNG

PHẠM XUÂN TIẾN, NGUYỄN THÀNH KỶ, TRẦN MINH TRANG

NGUYỄN NGỌC DIỆP, MAI SĨ NHẬT

Tiểu ban Biên soạn Tiểu học:

Trưởng Tiểu ban: PHẠM XUÂN TIẾN

Ủy viên: MAI NHỊ HÀ, NGUYỄN THỊ THU HUYỀN

PHẠM THỊ PHÚC, HOÀNG THU HẰNG, TÔ THỊ HẢI HÀ

Ban Thư ký:

Trưởng ban: HOÀNG HỮU TRUNG

Ủy viên: NGUYỄN PHƯƠNG HÀ, PHẠM KIM THOA

NGÔ HỒNG VÂN, PHẠM THỊ THU TRANG, NGUYỄN TUẤN ĐẠT

Mã số :.....

LỜI NÓI ĐẦU

Đây là tài liệu **Giáo dục nếp sống thanh lịch, văn minh cho học sinh Hà Nội**. Tập tài liệu này dùng cho học sinh Tiểu học, là một phần của Bộ tài liệu được soạn cho học sinh của ba cấp học phổ thông. Tài liệu có tính chất chuyên đề, không phải là sách giáo khoa. Cùng với tài liệu cho học sinh còn có tài liệu hướng dẫn giáo viên trong quá trình giảng dạy.

Tài liệu cấp Tiểu học gồm 40 bài chia làm 5 tập dùng cho 5 khối lớp, với 8 chủ đề, chỉ dẫn học sinh thực hiện đúng các hành vi **nói nghe, ăn uống, trang phục, ở, cử chỉ, vui chơi, giao tiếp, ứng xử**. Các bài được chia ra dạy từ lớp 1 đến lớp 5, mỗi lớp 8 bài, mỗi bài 1 tiết.

Mục đích của tài liệu là giúp học sinh học hỏi, tiếp thu truyền thống thanh lịch, văn minh - nét đẹp văn hóa đặc trưng của người Hà Nội. Từ đó làm thay đổi nhận thức, hành vi, góp phần đào tạo, xây dựng các thế hệ người Hà Nội ngày càng thanh lịch, văn minh.

Tài liệu này tập trung vào giáo dục nếp sống thanh lịch, văn minh, một khía cạnh của lối sống văn hóa. Nội dung chủ yếu là chỉ dẫn các hành vi thanh lịch, văn minh trong sinh hoạt cá nhân, trong giao tiếp, ứng xử giữa người với người, giữa con người với thiên nhiên, môi trường.

Tài liệu đã đưa vào dạy thí điểm ở một số trường Tiểu học, sau đó có chỉnh sửa bổ sung. Trong quá trình biên soạn, chắc chắn không tránh khỏi thiếu sót, rất mong nhận được ý kiến đóng góp để tài liệu được hoàn chỉnh hơn.

Trân trọng cảm ơn !

HỘI ĐỒNG BIÊN SOẠN

CHƯƠNG TRÌNH GIÁO DỤC NẾP SỐNG THANH LỊCH, VĂN MINH CHO HỌC SINH TIỂU HỌC THÀNH PHỐ HÀ NỘI

	Bài	Chủ đề	Tên bài		Bài	Chủ đề	Tên bài
Lớp 1	1	Nói, nghe	Em hỏi và trả lời	Lớp 4	1	Giao tiếp	Chia sẻ với ông bà, cha mẹ
	2		Lời chào		2		Trò chuyện với anh chị em
	3	Ăn	Bữa ăn trong gia đình		3		Đến nhà người quen
	4		Bữa ăn bán trú		4		Thân thiện với hàng xóm
	5	Mặc	Trang phục tới trường		5		Nói chuyện với thầy, cô giáo
	6		Trang phục ở nhà		6		Trò chuyện với bạn bè
	7	Cử chỉ	Cách đi, đứng của em		7		Giao tiếp với người lạ
	8	Vui chơi	Vui chơi ở trường		8		Gặp người nước ngoài
Lớp 2	1	Nói, nghe	Ý kiến của em	Lớp 5	1	Ứng xử	Kính trọng người lớn tuổi
	2		Tôn trọng người nghe		2		Thân thiện với bạn bè, nhường nhịn em nhỏ
	3	Ăn	Bữa ăn cùng khách		3		Thương người như thể thương thân
	4		Sinh nhật bạn		4		Tôn trọng người lao động
	5		Bữa ăn trên đường du lịch		5		Thăm khu di tích
	6	Mặc	Trang phục khi ra đường		6		Em yêu thiên nhiên
	7		Trang phục thể thao		7		Tham gia giao thông
	8	Cử chỉ	Cách nằm, ngồi của em		8		Đi mua đồ dùng
Lớp 3	1	Nói, nghe	Em biết lắng nghe				
	2		Nói lời hay				
	3	Ở	Em luôn sạch sẽ				
	4		Ngôi nhà thân yêu				
	5		Góc học tập của em				
	6		Ngôi trường của em				
	7	Cử chỉ	Cử chỉ đẹp				
	8	Vui chơi	Vui chơi lành mạnh				

Bài 1

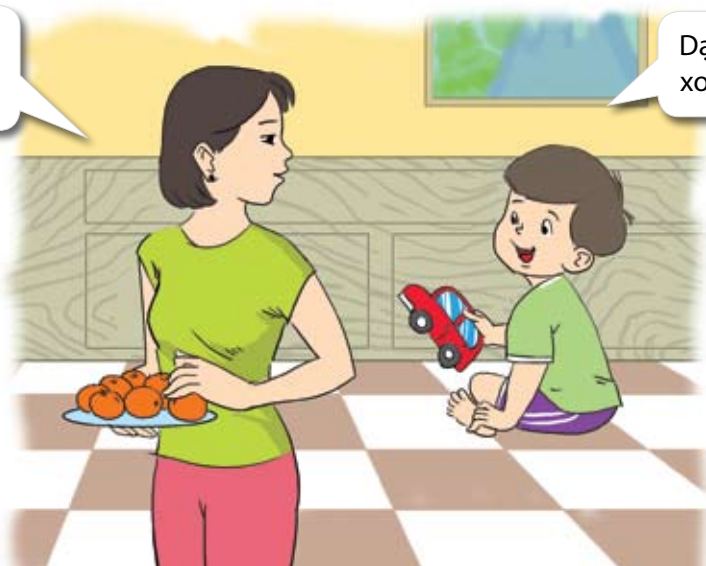
EM HỎI VÀ TRẢ LỜI

Xem tranh

Bình ơi,
con học bài
xong chưa ?

Dạ, con học bài
xong rồi, mẹ ạ !

Tranh 1

Hùng ơi,
con xem
chương trình
gì đấy ?

Tom và Jerry.

Tranh 2

Tranh 3

Tranh 4

Nhận xét cách hỏi và trả lời của bạn Bình và bạn Hùng trong từng bức tranh.

Trao đổi, thực hành

1. Nhận xét câu trả lời của các bạn nhỏ trong các tranh sau :

Chị Hoa ơi,
cho em chơi với !

Ừ ! Em vào đây
chơi với chị !

Tranh 1

Anh Huy ơi,
cho em chơi với !

Ra chỗ khác !

Tranh 2

2. Nói tiếp lời của các bạn trong các tranh sau :

Con thưa cô...

Tranh 1 Liên xin cô giáo đi rửa tay.

Cháu ơi, nhà bác Kiên
ở đâu nhỉ ?

Dạ, ...

Tranh 2 Có người lạ hỏi Hùng nhà bác Kiên.

Lời khuyên

Khi hỏi và trả lời, chúng ta chú ý :

- Hỏi và trả lời đầy đủ cả câu.*
- Không hỏi và trả lời trống không.*
- Lễ phép với người lớn, thân mật với bạn bè, em nhỏ.*

Bài 2 **LỜI CHÀO**

Xem tranh

Cháu chào ông bà,
cháu đi học ạ !

Cháu đi học
ngoan nhé !

Tranh 1 Trước khi Hoa đi học.

Cô chào Hoa !

Con chào cô ạ !

Tranh 2 Khi Hoa đến trường.

Tranh 3 Hoa chào tạm biệt các bạn khi ra về.

Tranh 4 Hoa chào bố mẹ.

1. Kể lại nội dung của từng bức tranh trên.
2. Nêu nhận xét của em về lời chào của bạn Hoa.

Trao đổi, thực hành

1. Em đồng ý với cách chào nào ? Vì sao ?

Tranh 1 Tùng và Tuấn chào tạm biệt trước khi về nhà.

Tranh 2 Dũng vừa chạy vừa chào cô.

Tranh 3 Hưng đáp lại lời chào của bố.

Tranh 4 Hương đang đi chơi thì gặp người quen.

2. Đóng vai theo từng tình huống sau :

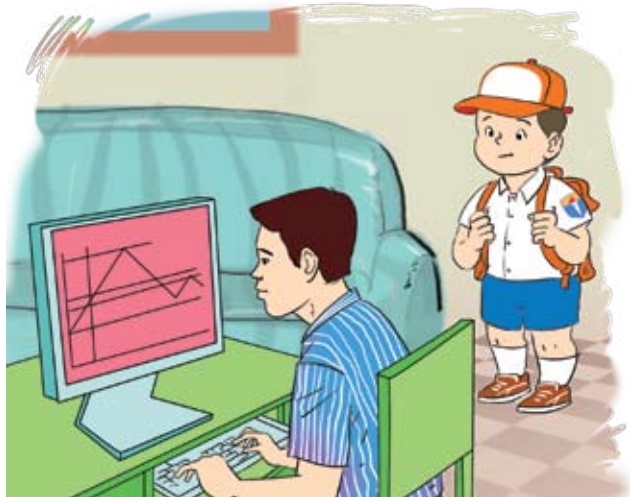
Tình huống 1 :

Hoa đi siêu thị cùng mẹ. Mẹ gặp người quen. Nếu là Hoa, em sẽ chào người quen của mẹ như thế nào ?

Tình huống 2 :

Tuấn đi học về thấy bố làm việc chăm chú. Nếu là Tuấn, em sẽ chào bố như thế nào ?

Lời khuyên

Khi chào, chúng ta chú ý :

- *Lễ phép với người lớn và thân thiện với bạn bè, em nhỏ.*
- *Chào đúng cách, đúng lúc.*

Xem tranh

Giang ơi, con nhớ lau khô tay nhé!

Vâng ạ!

Tranh 1 Giang rửa tay trước khi ăn.

Con mời ông bà, bố mẹ ăn cơm!
Chị mời em ăn cơm!

Tranh 2 Trước khi ăn, Giang mời cơm cả nhà.

Tranh 3 Khi ăn, tay phải Giang cầm đũa gấp, tay trái đưa bát đỡ thức ăn.

Tranh 4 Khi muốn chan canh, Giang đặt đũa xuống mâm, tay phải cầm thìa chan canh, tay trái đưa bát cơm sát vào bát canh.

1. Kể lại nội dung của từng bức tranh trên.
2. Nêu nhận xét của em về những việc bạn Giang đã làm khi ăn cơm.

Trao đổi, thực hành

1. Em đồng ý với việc làm của các bạn nào trong các tranh sau. Vì sao ?

Tranh 1 Huy bốc thức ăn.

Tranh 2 Hưng so đũa.

Tranh 3 Sau khi ăn xong,
Tuấn mời tất cả nhà.

Tranh 4 Long vừa ăn
vừa chơi ô tô.

2. Trò chơi : Bữa ăn trong gia đình.

Lời khuyên

Khi ăn ở nhà, chúng ta chú ý :

- Rửa tay sạch sẽ trước và sau khi ăn.
- Nói lời mời mọi người trước khi ăn và nói lời xin phép khi rời khỏi bàn ăn.
- Đưa và nhận bát, đĩa, thìa bằng hai tay.
- Ăn uống từ tốn. Không nên vừa ăn vừa làm việc khác.

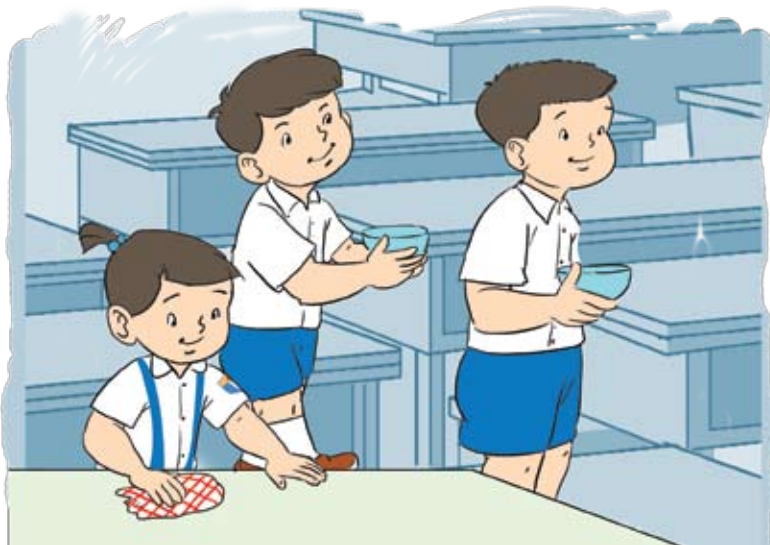
Xem tranh

Tranh 1 Các bạn ngồi ăn cơm trưa ở trường.

Tranh 2 Hoa hơi mệt, Lan động viên bạn.

Tranh 3 Ăn xong, các bạn mang bát tới nơi quy định và lau bàn.

Tranh 4 Sau khi rửa tay, các bạn uống nước và lau miệng.

Nhận xét việc làm của các bạn trong từng bức tranh trên.

Trao đổi, thực hành

1. Trong các tranh dưới đây, việc nào nên làm, việc nào không nên làm trong giờ ăn cơm bán trú ở trường ?

Tranh 1

Tranh 2

Tranh 3

Tranh 4

2. Hãy kể những việc em và các bạn đã làm trong giờ ăn bán trú ở trường.

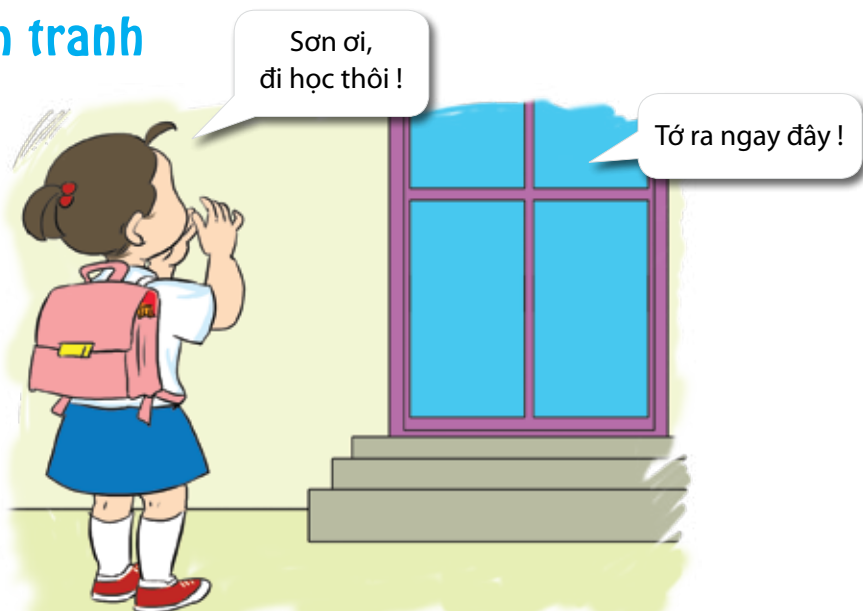
Lời khuyên

Khi ăn cơm trưa ở trường, chúng ta chú ý :

- *Đến giờ ăn, ngồi vào chỗ quy định. Nên ăn hết suất.*
- *Ăn xong thu gọn bát, thìa để vào nơi quy định.
Uống nước, lau miệng và nghỉ ngơi.*
- *Không đùa nghịch hay trêu chọc bạn.*

Xem tranh

Tranh 1 My rủ Sơn đi học.

Cậu vào chỉnh lại
quần áo đi !

Tranh 2 Sơn mặc quần áo đồng phục
luộm thuộm.

Tranh 3 Sơn đứng trước gương chỉnh lại quần áo.

Tranh 4 My và Sơn quần áo chỉnh tề cùng đến trường.

1. Vì sao bạn My nhắc bạn Sơn chỉnh lại trang phục ?
2. Sơn đã làm những gì khi được bạn My nhắc ?

Trao đổi, thực hành

1. Trong các trang phục dưới đây, trang phục nào có thể mặc tới trường ?

Tranh 1

Tranh 2

Tranh 3

Tranh 4

Tranh 5

Tranh 6

Tranh 7

Tranh 8

2. Em thích trang phục đến trường của bạn nào trong các tranh sau ? Vì sao ?

Tranh 1

Tranh 2

Tranh 3

Tranh 4

Lời khuyên

Khi tới trường, chúng ta chú ý :

- Trang phục đúng quy định, phù hợp với thời tiết.
Luôn gọn gàng, sạch sẽ.
- Không mặc quần áo bẩn, quần áo nhàu nát
hay tuột chỉ, đứt cúc.

Xem tranh

Tranh 1

Tranh 2

Tranh 3

Tranh 4

Nhận xét trang phục ở nhà của các bạn trong từng tranh.

Trao đổi, thực hành

1. Em thích trang phục ở nhà giống bạn nào ? Vì sao ?

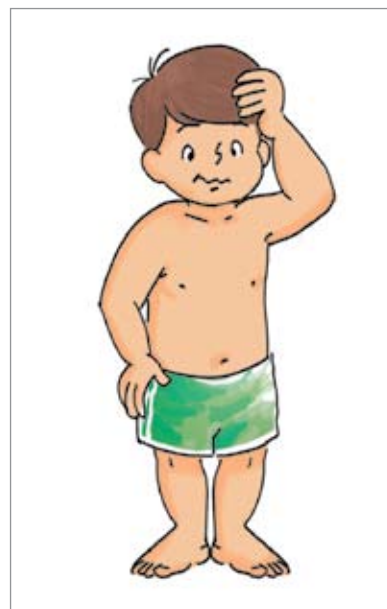
Tranh 1

Tranh 2

Tranh 3

Tranh 4

2. Trò chơi : Chọn trang phục ở nhà theo thời tiết.

Lời khuyên

Khi ở nhà, chúng ta chú ý :

- *Trang phục phù hợp với thời tiết và thuận tiện cho sinh hoạt.*
- *Không nên cởi trần, không mặc quần áo lòi thối, tùy tiện.*

Xem tranh

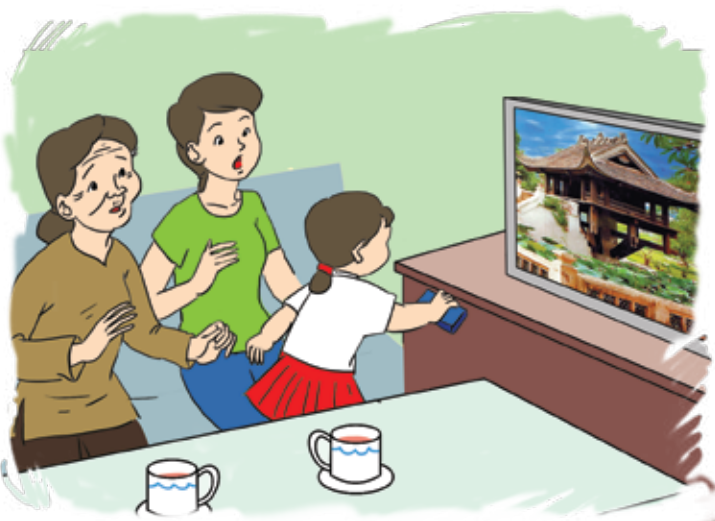
Tranh 1 Lâm thông thả đi đến thư viện.

Tranh 2 Nam đi đến trường.

Tranh 3 Minh vừa đi vừa kéo dèp loẹt xoẹt trong bệnh viện.

Tranh 4 Linh đi ngang qua bà và mẹ để lấy điều khiển ti vi.

1. Nhận xét về cách đi của các bạn trong các tranh trên.
2. Khi đi, chúng ta cần chú ý điều gì ?

Trao đổi, thực hành

1. Nhận xét về cách đi, tư thế đứng của các bạn trong các tranh sau :

Tranh 1 Tuấn mãi nhìn đồ chơi nên bị vấp.

Tranh 2 Bình đứng trả lời câu hỏi của cô giáo.

Tranh 3 Dũng vừa nói chuyện vừa cho tay vào túi quần.

Tranh 4 Long đứng chắn bố mẹ trước tivi.

2. Sắm vai theo từng tình huống :

Tình huống 1 : Một bạn đi vào lớp trong khi hai bạn khác đi ra.

Tình huống 2 : Hai bạn đứng trò chuyện với nhau.

Lời khuyên

Khi đi, chúng ta chú ý :

- Nên đi thông thả, nhẹ nhàng và tránh gây tiếng động mạnh. Quan sát phía trước để tránh bị va chạm.
- Nhường lối cho người ra khi vào lớp học, cửa hàng, cầu thang máy, khi lên xe buýt hay tàu điện,...
- Không đi qua trước mặt người đang ngồi hay đang nói chuyện.

Khi đứng nói chuyện với người khác, chúng ta nên chú ý :

- Đứng ngay ngắn, mắt nhìn người đang nói chuyện với mình.
- Nên chọn vị trí đứng thích hợp để không làm ảnh hưởng đến người xung quanh.

Xem tranh

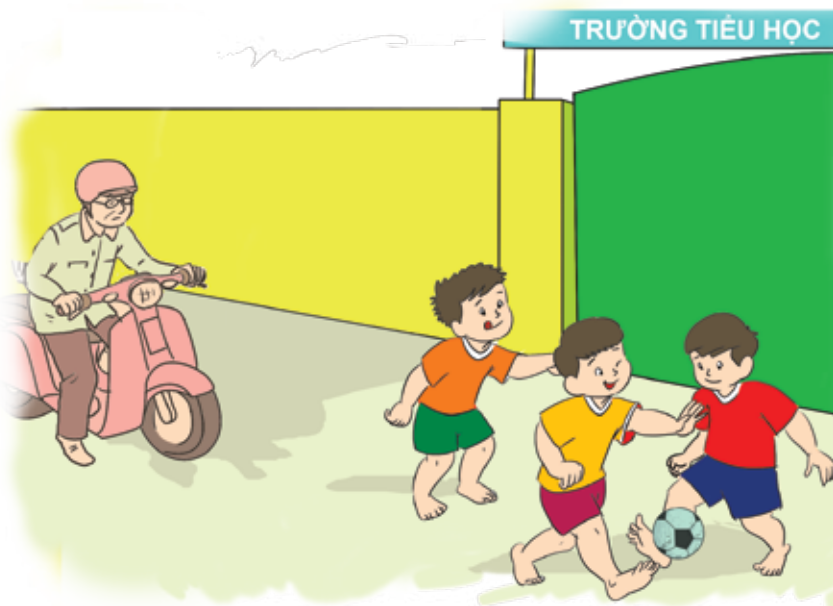

1. Kể lại tên những trò chơi của các bạn trong tranh.
2. Nêu tên những trò chơi bổ ích, có lợi cho sức khoẻ mà em biết.

Trao đổi, thực hành

1. Các bạn trong các tranh sau đã chơi đúng lúc và đúng chỗ chưa ?

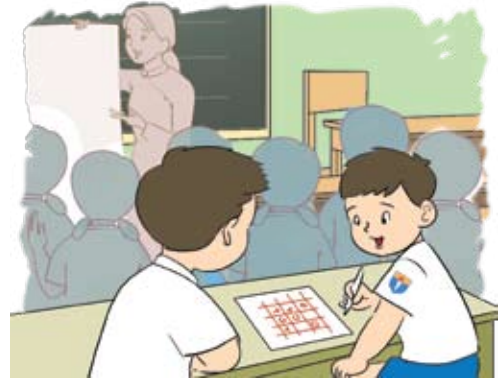
Tranh 1 Các bạn chơi đá bóng ngoài cổng trường.

Tranh 2 Các bạn chơi kéo co trong sân trường.

Tranh 3 Các bạn chạy đùa ầm ĩ ở khu vực các thầy, cô giáo làm việc.

Tranh 4 Trong giờ học, Nam và Tuấn chơi cờ ca rô.

2. Cùng các bạn trong nhóm tổ chức một trò chơi bổ ích.

Lời khuyên

Khi vui chơi ở trường, chúng ta cần chú ý :

- Chọn những trò chơi lành mạnh, có lợi cho sức khỏe.
- Chơi đúng lúc, đúng chỗ.
- Biết chia sẻ, nhường nhịn và giúp đỡ bạn khi cùng chơi.
- Không chơi những trò chơi nguy hiểm cho bản thân, cho mọi người xung quanh và có hại đến môi trường thiên nhiên.

MỤC LỤC

	<i>Trang</i>
<i>Bài 1 : EM HỎI VÀ TRẢ LỜI</i>	<i>5</i>
<i>Bài 2 : LỜI CHÀO.....</i>	<i>9</i>
<i>Bài 3 : BỮA ĂN TRONG GIA ĐÌNH.....</i>	<i>13</i>
<i>Bài 4 : BỮA ĂN BÀN TRÚ</i>	<i>16</i>
<i>Bài 5 : TRANG PHỤC TỚI TRƯỜNG</i>	<i>20</i>
<i>Bài 6 : TRANG PHỤC Ở NHÀ.....</i>	<i>25</i>
<i>Bài 7 : CÁCH ĐI, ĐỨNG CỦA EM.....</i>	<i>28</i>
<i>Bài 8 : VUI CHƠI Ở TRƯỜNG.....</i>	<i>32</i>

Minh hoạ :
ĐẶNG HOÀNG VŨ

Trình bày bìa :
TẠ THANH TÙNG

Thiết kế sách và chế bản tại :
PHÒNG THIẾT KẾ - CÔNG TY CP MĨ THUẬT VÀ TRUYỀN THÔNG
NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

Tài liệu chuyên đề
GIÁO DỤC NẾP SỐNG THANH LỊCH, VĂN MINH
Dành cho học sinh tiểu học Hà Nội - LỚP 1

Mã số :
In bản, Khổ 17 x 24, In tại :
Địa chỉ :Số ĐKXB :
In xong, nộp lưu chiểu tháng ... Năm 2011